

18ο ΚΡΙΤΗΡΙΟ Τράπεζας Θεμάτων – 32680**ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ: Μιλώντας για τα προβλήματα του ανθρώπου και του κόσμου****A. Μη λογοτεχνικό κείμενο****[Η παραβατικότητα των εφήβων]****A. 1.**

Το κείμενο ασχολείται με την παραπτωματική συμπεριφορά των εφήβων που λαμβάνει μεγάλη έκταση. Έχουν προβλήματα με το σχολείο και την οικογένειά τους και δεν ενδιαφέρονται για τον κίνδυνο. Με αυτές τις βίαιες πράξεις προσπαθούν να αυτοπροσδιοριστούν. Πρόκειται για κοινωνική βλάβη, έχουν έλλειψη ισορροπίας και αδυναμία να ελέγξουν τον εαυτό τους. Ουσιαστικά είναι τρωτά άτομα χωρίς να αντιλαμβάνονται τις συνέπειες των πράξεών τους και χρειάζονται επανένταξη στην κοινωνία. (67 λέξεις)

A. 2. α.

Θεματική περίοδος: Οι νέοι αυτοί, λοιπόν, καλά κάνουν και δεν καταπίνουν τον θυμό τους,

Σχόλια/ λεπτομέρειες: γιατί αυτός κρύβει μια διαμαρτυρία και εκφράζει μια δυσλειτουργική κατάσταση (οικογενειακή ή/και κοινωνική). Πέρα από τον έντονο θυμό, οι βίαιοι έφηβοι χαρακτηρίζονται κι από μια δυσκολία ελέγχου της παρόρμησης, δεν μπορούν, δηλαδή, να αντιληφθούν την έννοια των ορίων. Επιπλέον, απουσιάζει από αυτούς η ενσυναίσθηση, η ικανότητα να αντιλαμβάνονται τα συναισθήματα που δημιουργούν οι βίαιες πράξεις τους στους άλλους.

Κατακλείδα: Αυτοί, **επομένως**, που τρομοκρατούν και αναστατώνουν την κοινωνία μας ανήκουν σε μια κατηγορία ευάλωτων και διαταραγμένων παιδιών που χρειάζονται επανακοινωνικοποίηση

Ο τρόπος ανάπτυξης της 4^{ης} παραγράφου είναι **με Αιτιολόγηση**, αφού η Θεματική περίοδος μας παρακινεί να ρωτήσουμε το "γιατί".

A. 2. β.

Όταν = Χρονική σειρά και ακολουθία νοημάτων

Ή = Διαχωρισμός ή διάζευξη

Με δύο λόγια δηλαδή = Διευκρίνιση

Συνεπώς = Αποτέλεσμα

Επομένως = Αποτέλεσμα

Επίσης = Προσθήκη

A3.

Μέθοδος ARNOS – τρόπος και δρόμος

Νεανική παραβατικότητα: Η πληγή της κοινωνίας

Η παραβατικότητα των νέων συνιστά μορφή επιθετικής συμπεριφοράς που αναπτύσσεται κυρίως στο σχολικό περιβάλλον- αλλά όχι μόνο-και αποκτά ιδιαίτερα ανησυχητικές διαστάσεις σήμερα.

Πηγάζει από κοινωνικούς, οικονομικούς και οικογενειακούς παράγοντες. Παραδείγματα έχουμε με εκφοβισμούς συνομηλίκων, μικροκλοπές τηλεφώνων, χρημάτων, επιθέσεις ρατσιστικού, φυλετικού ή άλλου χαρακτήρα.

Κατά την άποψή μου η οικογένεια έχει τη μεγαλύτερη ευθύνη για τις παραβατικές συμπεριφορές. Παρατηρείται σήμερα αδυναμία της να διαπαιδαγωγήσει τα μέλη της και να τα καθοδηγήσει λόγω των οικονομικών προβλημάτων που αντιμετωπίζει. Οι γονείς υποχρεώνονται να εργάζονται ατελείωτες ώρες για να καλύψουν τα έξοδά τους. Ακόμη η αμέλεια και έλλειψη προσοχής τους προς τα παιδιά, τα οποία προσπαθούν να τραβήξουν την προσοχή με μη αποδεκτούς τρόπους. Συχνά οι μαθητές που δέχονται βία στο οικογενειακό τους περιβάλλον γίνονται πιο επιθετικοί, με αποτέλεσμα να διεύρυνεται ο κύκλος της επιθετικότητας.

Υπάρχουν βεβαίως προτάσεις για τον περιορισμό του κακού. Αρχικά η οικογένεια οφείλει να ασχολείται με την ηθική διαπαιδαγώγηση των νέων και να μεταδίδει αξίες και ορθά πρότυπα κοινωνικής συμβίωσης. Το εκπαιδευτικό σύστημα, εκτός από την μετάδοση γνώσεων, χρειάζεται να μεριμνά για την όξυνση της κριτικής ικανότητας των νέων και την ηθική τους τελειοποίηση. Το Κράτος να μειώσει τις αιτίες που προκαλούν τη νεανική παραβατικότητα με την μετάδοση θετικών προτύπων. Η Πολιτεία να αναπτύξει το δίκτυο υπηρεσιών και να ασχοληθεί με τη μείωση των κοινωνικών προβλημάτων, της φτώχειας και της ανεργίας. Τα μέσα ενημέρωσης να ευαισθητοποιήσουν και να ενημερώσουν την κοινή γνώμη.

Επομένως η ανεύρεση των αιτίων και η εξεύρεση τρόπων θα συμβάλλουν στην περιστολή του φαινομένου. (251 λέξεις)

B. Λογοτεχνικό κείμενο**ΣΑΡΑΝΤΟΣ ΜΙΝΩΠΕΤΡΟΣ****BIA****B. 1.**

Το θέμα που τίγεται στο ποίημα είναι η βία σε κάθε της μορφή. Μπορεί να είναι λεκτική, ψυχολογική, η βία προς τα παιδιά ή προς στις γυναίκες. Η βία γίνεται ωμή και ολοφάνερη εφόσον χρησιμοποιείται ως μέσο καταπίεσης. Οτιδήποτε αντιστρατεύεται την ηρεμία και την ασφάλεια αποτελεί μια βίαιη πράξη. Δεν είναι βία, ακριβώς τα αντίθετα με όσα αναφέρονται στο ποίημα. (60 λέξεις)

B. 2. α.**Μέθοδος ARNOS – τρόπος και δρόμος**

- ✓ Βία δεν είναι οι φωνές του αγέρα που τρέχει στα βουνά = **Η προσωποποίηση** χαρίζει ζωντάνια και κίνηση σε άψυχα αντικείμενα ή αφηρημένες έννοιες και κάνει το λόγο ζωντανό, παραστατικό και πρωτότυπο.
- ✓ **του κορμιού που προδόθηκε** σε έναν έρωτα χαράμι = **Μεταφορά**
Η μεταφορική χρήση των λέξεων προσδίδει πλούτο, βάθος και δύναμη στο λόγο, ζωντάνια και εκφραστικότητα.
- ✓ Για την γυναίκα που πείνασε, βιάστηκε στου πολέμου την δύνη = **Το ασύνδετο σχήμα** για ζωντάνια και παραστατικότητα, ενώ πυκνώνει τον λόγο.

B. 2. β.

Αντίθεση έχουμε όταν δύο έννοιες, πράγματα ή καταστάσεις ανόμοιες παρατίθενται και συσχετίζονται. Προσδίδει έμφαση και πειστικότητα, διότι αντιπαραβάλλονται δύο αντίθετες θέσεις και καλύπτεται όλο το φάσμα των ερμηνειών. Στο εξεταζόμενο ποίημα αφορά όσους ασκούν ωμή βία ενώ μιλούν με μεγαλόσχημα λόγια υπέρ της ειρήνης.

B3.

Το θέμα που θίγεται στο ποίημα είναι η βία σε κάθε της μορφή. Επειδή συναντάται σε πολλές περιπτώσεις η συνεχής επανάληψη της λέξης τονίζει ότι η βία που συντελείται έχει ως αποδέκτη ένα πρόσωπο, μια ιδέα, μια συνθήκη. Είναι η λεκτική και ψυχολογική βία που περιγράφεται στους στ. 3-5, η βία προς τα παιδιά στους στ. 8-9 ή προς στις γυναίκες στους στ. 12-13. Το ποιητικό υποκείμενο κορυφώνει την ειρωνεία του στον τελευταίο στίχο καθώς συνήθως όσοι ασκούν βία μιλούν με μεγαλόσχημα λόγια υπέρ της ειρήνης. Η βία γίνεται ωμή και ολοφάνερη, εφόσον χρησιμοποιείται ως μέσο επιβολής, ελέγχου και καταπίεσης. Οτιδήποτε αντιστρατεύεται την ηρεμία, την ασφάλεια, τον άνθρωπο αποτελεί μια βίαιη πράξη.

Για μένα κάθε μορφή βίας είναι καταδικαστέα γιατί κυριαρχεί η δυσπιστία, ο φόβος, το αίσθημα αδικίας σε μία κοινωνία κι έτσι διασαλεύεται η γαλήνη της. Αναγκαία η αποκατάσταση της κλίμακας των αξιών με κορυφαία αξία τον άνθρωπο. (149 λέξεις)